

MTBT KÖNYVTÁRI ADATLAP

nyilvántartási szám: 422

Szerző:	Bartha Júlia
Cím:	Az iszlám az anatóliai török népi kultúrában <i>Vallásökológiai tanulmány</i>
Eredeti cím:	
Fordította:	
Kiadás helye és éve:	Karcag, 2020.
Kiadó:	MARK Egyesület
Oldalszám:	208
Nyelv:	magyar
Copyright:	Dr. Bartha Júlia, 2020
ISBN:	978 615 00 7867 0
HU ISSN:	
Elektronikus változat:	
Példányszám a könyvtárban:	1
A kötetet Bartha Júlia adományozta a Magyar-Török Baráti Társaságnak 2020-ban	

Ez a kötet a törökországi kultúrának egy kevésbé ismert területéről, a szent helyekről, a kultuszok kialakulásáról, az életnek arról a területéről szól, amely a magyar olvasók előtt kevésbé ismert. Arról a különös világról, melynek minden percét átszövi a vallás. A hit része, sőt meghatározó része a kultúrának. A társadalmi élet, a jogrend, az emberélet fordulójának szokásrendje tele szakrális vonatkozással. A hitélet, a vallásgyakorlás egyben közösségi élet is. A szakrális tér, közösségi tér, életelményt ad, összetartó erő és a társadalom kovásza.

Nem vallástudományi olvasmányt ajánlok tehát az Olvasónak, hanem bemutatom az iszlám vallásnak a tájba illeszkedését, a tájformáló erejét és azt, miként keretezi a szakrális tér és idő az anatóliai török népéletet.

Szeretném megismertetni Önöket azzal, hogy a vallás a környezeti meghatározottságában hogyan él, hogyan tudja időről időre megújítani magát, életben tartani az évszázadok során kialakult kultuszokat. Mindezt a vallásökológiai kutatás módszerével világítom meg, de ismeretterjesztő stílusban, közel hozva ezzel a napjainkban sokat emlegetett iszlám vallást, a törökországi példákon át megmutatva annak emberarcát.

Abban a hitben nyújtom át e vallásökológiai tanulmányt a Kedves Olvasónak, hogy ezzel a kultúrák közeledését szolgálom.

Bartha Júlia

Tartalomjegyzék

I. Bevezető.....	5
II. Vallás és környezet.....	8
A szakrális tér az iszlám vallásban: dzsámik, mecsetek, helyük a vallásgyakorlatban és a tudományban	8
<i>A szakrális tér.....</i>	10
Szakrális objektumok, építmények: dzsámik, mecsetek, türbék, szent kutak és források.....	11
<i>Dzsámik, mecsetek.....</i>	11
<i>Medreszék.....</i>	17
<i>Türbe, kümbet.....</i>	24
<i>Szent kutak, források.....</i>	26
<i>Szent fák, lélekküldők.....</i>	28
III. A szakrális központok tájformáló ereje.....	30
Kiemelkedő személyiségek, szent emberek (veliler, erenler, evliyalır pırler), kultúrhéroszok életműve és a nevüket viselő kegyhelyek.....	30
<i>Alevi és bektasi türbék Anatóliában.....</i>	41
IV. Vallás és etnikum.....	51
<i>Jürükök.....</i>	55
<i>Türkmének.....</i>	56
V. Szakrális időstruktúrák.....	60
<i>A müzzin éneke: ezan.....</i>	61
<i>A haddzs, a mekkai zarándoklat.....</i>	69
<i>A haddzs rituális rendje.....</i>	71
<i>Az esztendő vallási ünnepei.....</i>	72
<i>Ramadan ünnep (Ramazan Bayramı), Édes ünnep (Şeker Bayramı)</i>	76
<i>Áldozati ünnep (Kurban Bayramı).....</i>	77

Szagrális alkalmak és ünnepi étkezés	79
Az emberélet fordulói és a szagrális idő.....	83
<i>Szünnet, a metélkezés, mint avatási szertartás szagrális jellege</i> ...	83
<i>Lélek hagyományban</i>	91
<i>A születési- és a lakodalmi szokásrend szagrális vonatkozásai</i> ...	98
<i>Leánybúcsú (Kína gecesi)</i>	109
<i>Az utolsó út</i>	114
<i>A holttest előkészítése</i>	119
<i>Rituális mosdatás</i>	122
<i>A halotti lepel</i>	125
<i>Búcsúztató szertartás (Cenaze alayı)</i>	127
<i>Ételáldozat</i>	131
<i>A tor</i>	133
<i>A gyász</i>	138
<i>Síratás</i>	142
A temető, mint szagrális tér.....	144
<i>A sírjelölés</i>	144
<i>Oszmán kori sírjelek</i>	145
<i>Köznapi temetők, pázsírsírjelek</i>	153
<i>Léleküldők, zászlós sírjelek</i>	160
<i>A jelenkor sírjelei</i>	167
Jelképek a hagyományban.....	173
<i>A sírkövek jelképei</i>	173
VI. A jelképek ikonografikus ábrázolása	181
<i>Madár</i>	182
<i>A rózsza</i>	184
VII. Összegzés	186
Summary	189
Irodalomjegyzék	191
Tartalomjegyzék	205